

Sygn. akt: *IC 254/16*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Katarzyna Karpińska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Kamila Salamońska

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2017 r. w Toruniu

sprawy z powództwa N. B., O. B. oraz mał. M. P. (1) reprezentowanego przez matkę I. B.

przeciwko (...) S. A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S. A. w W. na rzecz powódki N. B. kwotę 5.000 zł (pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24 października 2015r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) S. A. w W. na rzecz powódki O. B. kwotę 5.000 zł (pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24 października 2015r. do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanego (...) S. A. w W. na rzecz powoda małoletniego M. P. (1) reprezentowanego przez matkę I. B. kwotę 5.000 zł (pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 października 2015r. do dnia zapłaty;

IV. w pozostałej części powództwo oddala;

V. zasądza od pozwanego na rzecz powódki N. B. kwotę 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

VI. zasądza od pozwanego na rzecz powódki O. B. kwotę 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

VII. zasądza od pozwanego na rzecz powoda małoletniego M. P. (1) kwotę 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

VIII. nakazuje pobrać solidarnie od powodów N. B. i O. B. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Toruniu kwotę 19,26 zł (dziewiętnaście złotych dwadzieścia sześć groszy) tytułem nieuiszczonych wydatków;

IX. nakazuje pobrać od pozwanego (...) S. A. w W. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Toruniu kwotę 1.019,26 zł (tysiąc dziewiętnaście złotych dwadzieścia sześć groszy) tytułem nieuiszczonych wydatków.

Sygn. akt *IC 254/16*

UZASADNIENIE

N. B., O. B., małoletni M. P. (1), reprezentowany przez matkę I. B., wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. po 10.000 zł dla każdego z nich wraz z odsetkami ustawowymi oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, iż w dniu 31 lipca 2008 r. doszło do wypadku drogowego w wyniku, którego śmierć poniósł S. B. – dziadek powodów. Szkada została zgłoszona ubezpieczycielowi i po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwany odmówił wypłaty zadośćuczynienia. Powodowie zaznaczyli, iż pomiędzy nimi a zmarłym istniały silne więzy rodzinne i emocjonalne. Zmarły był dla nich autorytetem i wzorem do naśladowania oraz stanowił dla nich ogromne wsparcie. Na skutek jego śmierci zerwaniu uległa łącząca ich więź, ucierpiało ich spokojne i szczęśliwe życie. Do chwili obecnej powodowie odczuwają pustkę i smutek po śmierci dziadka.

W odpowiedzi na pozew pozwany zaproponował powodowi M. P. (2) kwotę 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia, a w przypadku braku akceptacji dla propozycji ugody oraz w stosunku do pozostałych pozwanych wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, bowiem w ocenie pozwanego żądanie powodów jest wygórowane zważywszy na relacje łączące powodów z dziadkiem.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 31 lipca 2008 r. kierowca pojazdu M. nr rej. (...) nie zachował należytej ostrożności podczas jazdy w wyniku czego doszło do zderzenia z pojazdem kierowanym przez S. B., który poniósł śmierć.

Bezsporne

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Świeciu J. B. został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 177§ 2 kk.

Dowód: wyrok Sądu Rejonowego k. 17-17v

N. B., M. P. (1), O. B. zgłosili szkodę do Ubezpieczyciela. W wyniku postępowania likwidacyjnego odmówiono im przyznania zadośćuczynienia.

Dowody: decyzje k. 12-12v, 13; akta szkody

W chwili śmierci S. B. M. P. (1) miał 7 lat. Wnuk do chwili śmierci dziadka wspólnie z nim zamieszkiwał. Za życia dziadek zastępował mu ojca. Uczył wnuka jeździć na rowerze, przekazywał mu męskie wzorce. Rodzice M. P. (1) rozstali się po śmierci jego dziadka.

Dowód: zeznania świadka A. K. z 15.06.2016 r. 00:05:14-00:11:11 k. 71-71v;

zeznania świadka M. T. z (...).2016 r. 00:11:11- 00:17:05, k. 71v;

przesłuchanie I. B. z 15.06.2016 r. 00:35:14-00:46:23 k. 72

W chwili śmierci dziadka N. B. miała 16 lat, zaś O. B. 23 lata. Wnuczki jeździły do dziadka na wakacje i wspólnie z nim spędzały czas. Odwiedzały go również podczas niedzielnych spotkań rodzinnych. S. B. bardzo dbał o wnuki, troszczył się o nie, potrafił łagodzić konflikty. Kiedy żył rodzina była zgodna.

Śmierć S. B. wywarła duży wpływ na życie N. B., O. B. i M. P. (1). Zaburzyła ich poczucie bezpieczeństwa i posiadania szczęśliwej rodziny. Po śmierci dziadka rozpadowi uległa prowadzona przez niego firma i rodzina. Doszło do kłótni pomiędzy członkami rodziny.

Dowód: zeznania świadka M. T. z 15.06.2016 r. 00:11:11- 00:17:05, k. 71v;

przesłuchanie N. B. z 15.06.2016 r. 00.17.05-00.26.04 k. 71v;

przesłuchanie O. B. z 15.06.2016 r. 00:26:04-00:35:14 k. 71v-72;

przesłuchanie I. B. z 15.06.2016 r. 00:35:14-00:46:23 k. 72

Po śmierci dziadka N. B. i O. B. przeżyły naturalną reakcję żałoby. U N. B. pojawił się lęk, obawy, koszmary senne. Wiąż emocjonalna powódek z dziadkiem była bardzo silna, dziadek był dla nich autorytetem. Dyskomfort przeżywany po śmierci dziadka nie wpłynął na ich funkcjonowanie społeczne ani w istotny sposób na stan psychiczny. Nie wymagają leczenia psychiatrycznego ani terapii psychologicznej.

Dowód: opinia sądowa k. 93-95, 96-98

M. P. (1) nie ujawnia objawów choroby psychicznej ani innych zaburzeń psychicznych. Z dziadkiem łączyła go silna więź emocjonalna. Dziadek pełnił funkcję opiekuna i rodzica. Śmierć dziadka była dla niego emocjonalnym przeżyciem, ujawniał zaburzenia emocjonalne, zaburzenia te stopniowo wyciszyły się. M. P. (1) korzystał z pomocy psychiatry i psychologa. Aktualnie jego funkcjonowanie jest bez zaburzeń, nie wymaga wsparcia i pomocy psychologicznej i psychiatrycznej.

Dowód: opinia sądowa k. 132-132v

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych, dokumentów przedłożonych przez strony, akt szkody, zeznań świadków i przesłuchania strony powodowej.

Sąd w pełni dał wiarę dowodom w postaci dokumentów. Ich prawdziwość nie budziła, w ocenie Sądu, jakichkolwiek wątpliwości. Co więcej wiarygodność i autentyczność przedłożonych dokumentów, nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadków A. K., M. T. na okoliczność ustalenia relacji i więzi łączącej powodów ze zmarłym oraz rozmiaru krzywdy na skutek jego śmierci. Ich zeznania były spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniały.

Za zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy Sąd uznał również twierdzenia powodów: N. B., O. B. i I. B. przesłuchanej za powoda M. P. (1).

Bezspornym w przedmiotowej sprawie było, że doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego śmierć poniósł dziadek powodów. Nadto poza sporem pozostawała odpowiedzialność pozwanego za skutki zdarzenia. Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się natomiast do udzielenia odpowiedzi czy powodom należy się zadośćuczynienie w żądanych przez nich kwotach tj. po 10.000 zł.

Przed przystąpieniem do zasadniczych rozważań należy poczynić kilka uwag natury ogólnej.

Powodowie wywodzili swe roszczenie z art. 24 § 1 kc w zw. z art. 448 kc. W myśl art. 448 Kc w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Ten, czyje dobro osobiste zostało naruszone może, w oparciu o przepis art. 24 § 1 Kc, żądać zadośćuczynienia pieniężnego od osoby, która dopuściła się naruszenia.

Możliwość naruszenia dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego przez spowodowanie jego śmierci, uzasadniająca przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 Kc, gdy śmierć nastąpiła przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731) była przedmiotem rozważań wielu sądów. W utrwalonym obecnie orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów apelacyjnych przyjęto, iż sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 Kc w związku z art. 24 § 1 Kc, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13

lipca 2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09, OSNC-ZD 2010/3/91, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10, LEX nr 604152, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23 sierpnia 2013 r., I ACa 338/13, LEX nr 1372244, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 18 czerwca 2013 r., I ACa 392/13, LEX nr 1342326, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 września 2013 r., I ACa 450/13, LEX nr 1388855).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela te poglądy. Prawo do życia w rodzinie oraz związanego z nim utrzymywania więzi osobistych i emocjonalnych z członkami rodziny należy zaliczyć do kategorii podlegających ochronie dóbr osobistych w rozumieniu przepisu art. 23 Kc. Utrata osoby bliskiej stanowi naruszenie dobra osobistego w postaci więzi rodzinnej i podlega ochronie. W związku z tym naruszenie tego dobra, polegające na spowodowaniu śmierci osoby bliskiej skutkuje odpowiedzialnością na zasadach ogólnych. Najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 Kc w związku z art. 24 § 1 Kc zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, także gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku. Oparte na art. 448 Kc roszczenia osób bliskich zmarłego w wypadku komunikacyjnym są objęte ochroną ubezpieczeniową z tytułu odpowiedzialności cywilnej, przy braku enumeratywnie wymienionych w przepisach wyłączeń przedmiotowych co do rozważanego świadczenia. Świadczenie pieniężne, które wypłaca ubezpieczyciel, jest ustalane według reguł rządzących cywilnym prawem odszkodowawczym. W związku z tym o rodzaju wysokości świadczeń należnych od ubezpieczyciela decydują przepisy Kodeksu cywilnego, który pojęcie szkody ujmuje szeroko, jako obejmujące wszelkie uszczerbki - zarówno majątkowe, jak i niemajątkowe - i że krzywdę uważa się za niemajątkową postać szkody (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 lipca 2013 r., V ACa 241/13, LEX nr 1349930).

W tym miejscu zaznaczyć trzeba, że w myśl ogólnej zasady wyrażonej w art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z procedurą cywilną nie do Sądu należy zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności spornych dla rozstrzygnięcia sprawy /art. 232 k.p.c./. Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa na stronach /art. 3 k.p.c./ a ciężar udowodnienia faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy spoczywa na tej stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne.

W ocenie Sądu, powodowie sprościli ciężącemu na nich obowiązkowi i wykazali przesłankę warunkującą domaganie się zadośćuczynienia - doznanie szkody niemajątkowej. W wyniku śmierci dziadka nastąpiło zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnej w relacjach rodzinnych. Spowodowało to u powodów ból i cierpienie, żal i pustkę, nadal odczuwają stratę dziadka. Za życia dziadka powodowie mieli zgraną i zgodną rodzinę i czuli się bezpiecznie. Po jego śmierci rodzina skłóciła się i uległa rozpadowi. Należy podkreślić, iż w judykaturze wskazuje się, że nie można podzielać poglądu, iż zadośćuczynienie może być przyznane jedynie wtedy, gdy więź między zmarłym, a osobą bliską w jakiś szczególny sposób powinna przekraczać przywiązanie, jakie zwykle rodzi się w rodzinie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 lipca 2013 r., I ACa 217/13). Silne więzi pomiędzy powodami a zmarłym wynikały z ich emocjonalnego przywiązania, wspólnego spędzania czasu. Okoliczności te dają, zdaniem Sądu, pełną podstawę do zasądzenia zadośćuczynienia na rzecz powodów.

Zadośćuczynienie to forma wyrównania strat moralnych, krzywdy, bólu poprzez wypłatę stosownej sumy pieniężnej. Choć zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny, nie można go utożsamiać z odszkodowaniem (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 2 września 2013 r., I ACa 351/13, LEX nr 1394226). Wysokość zadośćuczynienia musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach - wyrok SN z dn. 26.02.1962 r., 4 CR 902/61, OSNCP 1963, nr 5, poz. 107; wyrok SN z dn. 24.06.1965 r., I PR 203/65, OSPiKA 1966, poz. 92; wyrok SN z dn. 22.03.12978 r., IV CR 79/78, Monitor Prawniczy-Zestawienie Tez 2001/8 str. 469). W ocenie sądu przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia należy także uwzględnić indywidualne właściwości i subiektywne odczucia osoby pokrzywdzonej (por. SN w wyroku z dn. 1905.1998 r., II CKN 756/97, niepubl.). Zadośćuczynienie ma na celu przede wszystkim złagodzenie cierpień, ale jego wysokość nie może być dowolna, ściśle musi uwzględniać stopień doznanej krzywdy. Winna być ona odpowiednia. Jest to rekompensata

za całą krzywdę i przyznaje się ją jednorazowo (por. wyrok SA w Poznaniu z dn. 08.02.2006 r. , I ACa 1131/05, LEX nr 194522).

W niniejszej sprawie nie budziło żadnych wątpliwości, że powodowie byli silnie związani emocjonalnie z dziadkiem a jego śmierć była dla nich bolesnym doznaniem. Nadal odczuwają smutek po jego stracie. Należy również zauważyć, iż od chwili śmierci dziadka minęło już 8 lat. Powodowie obecnie prowadzą ustabilizowane życie. M. P. (1) nie ma większych problemów z nauką i radzi sobie w szkole. O. B. i N. B. mieszkają same i pracują w firmie rodzinnej. Powodowie nie potrzebują wsparcia psychiatrycznego ani psychologicznego. Nie stwierdzono u nich żadnych zaburzeń stanu psychicznego związanego ze śmiercią dziadka.

Reasumując w ocenie Sądu wysokość zadośćuczynień, które zrekompensują całą krzywdę doznaną przez powodów i jednocześnie nie doprowadzą do ich wzbogacenia to kwoty po 5.000 zł. W konsekwencji Sąd zasądził od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwotę 5.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Kwota ta w wystarczający sposób złagodzić cierpienia poniesione przez powodów.

W pozostałym zakresie Sąd w punkcie IV wyroku oddalił powództwo.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 kc i art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 22.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.jedn. Dz.U. z 2016r. poz. 2060ze zm.). Zaakceptowanie poglądu, iż odsetki od dochodzonej kwoty w sprawie o zadośćuczynienie należą się dopiero od chwili wyrokowania, prowadziłoby do nieuzasadnionego uprzywilejowania podmiotu zobowiązanego do jej naprawienia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 30 października 2013 r., I ACa 816/13, LEX nr 1388898).

Mając na uwadze, że uwzględnienie powództwa w 50% o kosztach orzeczono po myśli art.100 k.p.c. zgodnie, z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. W punktach V, VI i VII wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz każdego z powodów zgodnie z powyższą zasadą po 250 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Uwzględniając wynik procesu i fakt udziału pełnomocników profesjonalnych Sąd uznał za uzasadnione by każda strona poniosła koszty związane z udziałem swego pełnomocnika w sprawie.

O nie uiszczonych wydatkach Sąd orzekł w pkt. VIII i IX wyroku w oparciu o art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) i nakazał pobrać tytułem nieuiszczonych wydatków od powódek N. B. i O. B. kwotę 19,26 zł, zaś od pozwanego 1019,26 zł.